

Pred Vianocami rozposielalo Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR agitačný list POMÁHAME ĽUDOM. V časti „seniori a zdravotné znevýhodnení“ sa píše čo všetko urobilo ministerstvo pre starodôchodcov.

Uvádza sa tam že Sociálna poisťovňa zvýšila približne 110 tisíc dôchodkov v priemere dôchodky o 43 € a ešte tzv. socialistickým dôchodcom o pevnú sumu 25,50 €. Škoda že nenapísali ako bude napravená krivda, ktorá vznikla po zavedení valorizácie dôchodkov rovnakou sumou. **Tým vznikla totiž ešte väčšia deformácia dôchodkov, akú v spomínanom liste spomínali.** Na túto skutočnosť ma nepriamo upozornili známi, ktorí išli na dôchodok v minulom a predminulom roku. Sami boli totiž príjemne prekvapení s výškou dôchodku a priznali že s takou výškou ani nerátali, nakoľko porovnávali dôchodky starších dôchodcov a rátali s podobnou sumou. V snahe zistiť v čom je problém som začal počítať:

Len pre informáciu dôchodok sa vypočítava ako súčin aktuálnej dôchodkovej hodnoty (ADH), priemerného osobného mzdového bodu (POMB) a počtu odpracovaných rokov.

$$\text{Dôchodok} = \text{ADH} \times \text{POMB} \times \text{odpracované roky}$$

ADH (pre nasledujúci rok) = priemerná mzda v národnom hospodárstve za 3.Q. predchádzajúceho roka / priemerná mzda v národnom hospodárstve za 3.Q. súčasného roka krát ADH súčasného roka.

Takto štát určil ADH za roky:

2013 = 10,0098 €

2014 = 10,2524 €

2015 = 10,6865 €

2016 = 10,9930 €

2017 = 11,3505 €

2018 = 11,9379 €

2019 = 12,6657 €

2020 = 13,6361 €.

Takto vypočítaný dôchodok je spravodlivý, pretože zohľadňuje zásluhovosť a je aj solidárny, lebo nad hodnotu POMB 1,25 sa kráti a pridáva sa tomu, kto má POMB pod 1. Takto vypočítaný dôchodok sa ešte zvyšuje o valorizáciu.

Modelový výpočet dôchodku:

Predpokladajme odpracovaných 42 rokov a dosiahnutý POMB 1,25 a odchod do dôchodku v rokoch 2013 až 2020:

	Dôchodok	valorizácia v rokoch								dôchodok
	v roku:	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	v 2020:
2013:	= 525,51 €	+ 11,20	+ 8,80	+ 5,20	+ 1,90	+ 8,20	+ 8,40	+ 14,79	+ 15,18	= 600,95 €
2014:	= 538,25 €		+ 8,80	+ 5,20	+ 1,90	+ 8,20	+ 8,40	+ 14,84	+ 15,23	= 602,57 €
2015:	= 561,04 €			+ 5,20	+ 1,90	+ 8,20	+ 8,40	+ 15,20	+ 15,60	= 617,34 €
2016:	= 577,13 €				+ 1,90	+ 8,20	+ 8,40	+ 15,49	+ 15,89	= 628,84 €
2017:	= 595,90 €					+ 8,20	+ 8,40	+ 15,93	+ 16,34	= 646,65 €
2018:	= 626,74 €						+ 8,40	+ 16,51	+ 16,94	= 670,55 €
2019:	= 664,95 €							+ 17,29	+ 17,74	= 702,02 €

2020: = 715,90 €

+ 20,76 = **736,66 €**

Z toho vidieť, že hoci všetci odvedli do systému rovnakú sumu, odpracovali rovnaký počet rokov, dôchodcovia, ktorí išli do dôchodku v roku 2013 a aj po započítaní všetkých valorizácií majú teraz dôchodok menší **o 135,71 €** oproti dôchodcovi, ktorý išiel za tých istých podmienok do dôchodku v roku 2020. Ročne to predstavuje neuveriteľných **1 628,52 €**. Samozrejme pri POMB vyšším ako 1,25 sa tento rozdiel ešte zväčšuje, pre jednoduchosť som počítal len POMB = 1,25, pretože z hodnoty nad 1,25 sa počíta v roku 2013 80%, v roku 2014 76%, v roku 2015 72%, 2016 68%, v roku 2017 64% a v roku 2018 a nasledujúce roky 60%. **Uvedená skutočnosť sa samozrejme netýka len dôchodcov s POMB nad 1 (priemerne a viac zarábajúcich), ale všetkých dôchodcov aj tých s POMB pod 1 (zarábajúcich menej ako je priemer), len rozdiel je menší.**

Pritom na vine nie je len zvyšovanie dôchodkov o pevnú sumu ako by sa na prvý pohľad zdalo, **ale disproporcia medzi výpočtom ADH a inflačnou hodnotou pre valorizáciu.** Ak chcela vláda zavedením valorizácie dôchodkov o pevnú sumu zvýšiť nízke dôchodky, mala to urobiť tak aby zároveň nezvýhodnila dôchodcov, ktorí pôjdu do dôchodku neskôr, napríklad **mala zároveň upraviť aj výpočet ADH.** Malo by predsa platiť, že pri rovnakej výške odvodov a rovnakého počtu odpracovaných rokov by mal byť aj rovnaký dôchodok a malo by byť jedno, či ide o odchod do dôchodku v roku 2013, alebo 2020. V jednotlivých rokoch bol rozdiel priznaného dôchodku oproti dôchodku priznanom v predošlom roku nasledujúci:

2014 + 1,62 €

2015 +14,77 €

2016 +11,50 €

2017 +17,81 €

2018 +23,90 €

2019 +31,47 €

2020 **+34,64 €**

A najhoršie na tom je, že to má stúpajúcu tendenciu. Ak totiž vypočítame dôchodok v roku 2020, tak rozdiel len oproti roku 2019 už je to až **34,64 €** v prospech dôchodcu, ktorý išiel alebo pôjde do dôchodku v roku 2020. **Pýtam sa o čo viac prispel do systému ten čo išiel do dôchodku 1.1.2020 ako ten čo išiel do dôchodku 31.12.2019, že má dôchodok vyšší o 34,64 €.**

Malo by byť predsa jedno v ktorom roku občan ide do dôchodku, kritériom pre výpočet by mali byť odpracované roky a dosiahnutý POMB. Hodnota ADH a valorizačná hodnota by mali byť také aby sa rozdiel v dôchodkoch nebol takmer žiadny. **Myslím si, že napríklad valorizácia dôchodku v roku vzniku dôchodku je nesprávna.** Predsa valorizácia dôchodku je za predchádzajúci rok a vtedy občan dôchodcom ešte nebol. Nárastu platov predsa predchádza vždy zvyšovanie cien a to sa prejaví aj v náraste hodnoty ADH, takže už následné zvýšenie valorizáciou je duplicitné.

Naproti tomu ministerstvo od tohto roku nezmyselne zvýšilo minimálny dôchodok. Dôchodca, ktorý odpracoval 42 rokov a odvádzal z vymeriavacieho základu na úrovni životného minima (POMB 0,2410), dostane minimálny dôchodok 391,10 €. Ako sa môže cítiť dôchodca ktorý odpracoval tiež 42 rokov a odvádzal do soc. poisťovne 57,76 % z priemernej mzdy (POMB 0,5796), dostane dôchodok 391,13 €, čo je len len o 3 centy viac. Keď sa zavádzal minimálny dôchodok, tak sa

hovorilo o sume vo výške životného minima, čo je okolo 200 €. Zdôvodňovalo sa tým, že tí dôchodcovia majú aj tak na túto sumu nárok a tým že sa takto stanoví minimálny dôchodok, nemusia chodiť na úrad so žiadosťou. S tým sa dá súhlasiť, ale ... do tejto skupiny patria aj niektorí živnostníci, vlastníci a konatelia **s.r.o.**, či **a.s.** a neviem ako by niektorí preukazovali, že sú sociálny prípad aby mohli dostávať minimálny dôchodok. Vlastníci a konatelia s.r.o. ako aj a.s. ak si nedávajú mesačnú mzdu totiž nemusia platiť odvody do sociálnej poisťovne, v minulosti dokonca nemuseli platiť ani do zdravotnej poisťovne. Stačilo počkať na koniec roka a po zdanení si zobrať podiel na zisku, ten už nepoliehal žiadnym odvodom do sociálnej poisťovne. No a dnes majú minimálny dôchodok takmer vo výške priemerného dôchodku na ktorý si nezarobili.

Ak sa to nezmení tak v budúcnosti to zase nejakým spôsobom zaplatí stredná vrstva, pretože nebude z čoho platiť. Vláda by sa mala čo najskôr týmto problémom zaoberať, stanoviť spravodlivý postup výpočtu dôchodkov a ich valorizácie a nechať schváliť ústavnou väčšinou v parlamente aby sa nemohli meniť podmienky pomaly každé 4 roky, ale aby to platilo do budúca aspoň 30 – 40 rokov.